Ч. 227. (398). Львів, Пятниця, дня 15. вересня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ пів року	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·60 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописи принимає ся лиш означені, а звертає ся тільки виразно застережені. — „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: Львів, ул. Руська 3.

З днів стрілецької слави.

(Битва під Бережанами).

При пляновім, прямо майстернім нашім відвороті з над Стрипи, заняли ми позиції на полудневий схід від Бережан, здовж річки Цинівки, невеличкого доплиuву Золотої Липи.

Місце нашого постою становить дуже важний зелізничий узол, тому мож було сподівати ся, що ворог старати ся-ме за всяку ціну здобути наші позиції.

Для ясного образу й загальної орієнтації уважаю конечним подати коротко поземелле, в якім доводило ся УСС. оперувати в останніх часах.

Від місця, де впадає Цинівка до Золотої Липи, на північний схід тягнеть ся ланцюх гір. Невеликі се гори, звичайні подільські горбки; найвисший з них доходить 400 м. висоти понад поверхню моря. Річка переплиає глубоко врізаною долиною, в якій розложені є села: Потутори, Жолнівка, Шибалин. І саме сі околиці були місцем завзятих боїв, боїв страшних і вельми кривавих.

Москалі, що заняли позиції на східній стороні річки добували всіх сил, щоби переформувати перехід через ріку й прогнати нас з наших позицій. Від 14. серпня, то є від хвилі зайнятя нами висше згаданих стрілецьких ровів, не було в нас спокою. Кількома наступами пробували Москалі проломити наш фронт, все одначе безуспішно. Кождий день приносив їм щораз більші перепони. Наша лінія ставала щораз сильнійшою, щораз ліпше укріпленою.

Пролом, що в теперішній війні показав ся дуже хосенним средством до побитя ворога, найшов своє приміщене й тут. Коли би пролом був вдав ся, ворог був би мав дуже великий хосен. Найперше остав би в його руках невтральний досі зелізничий узол, а дальше й те, що праве крило цілої нашої оборонної лінії від Бережан аж по Носів над Золотою Липою було би змушене подати ся взад.

Тому й не дивно, що на се місце кинули Москалі дійсно великі маси.

Прийшов 3. вересня. Вже попереднього дня з вечіра почала дуже інтензивно працювати ворожа артилерія, остріляючи наші рови. — Вогонь артилерії продовжали Москалі цілу ніч. Рано коло 3. години почала наступати й піхота.

Крісовий вогонь змагав ся що година; щораз сильнійше й інтензивнійше почали працювати скоростріли. По годині борби не чути вже було нічого за виїмком великого шуму. Вогонь крісів і скорострілів був так сильний, що зливав ся разом й творив сталий протяжливий шум.

Цілий полк УСС. стояв в поблизькім селі Посухові як резерва.

Нас затрівожено. В кількох хвилинах стояло все готове до відмаршу.

Ще з вечіра попереднього дня, як лиш почала ся підготовка ворожої артілерії, відійшли сотні 1. і 2. з сот. Сушком й Мельником під гору, де оставали як резерва. Першу з них сейчас з вечіра вислано в рови, друга остала під горою до рана.

Дня 3. вер. коло год. 6. рано побачили ми, що наша лінія подає ся взад.

Прийшов телефонічний приказ: Решта куріня 3. сот. (Кучабського) й 4. (Будзиновського) з отам. Лисняком йде на гору (числа не подаю(й протинаступом має викинути ворога з проломаного місця.

За пів години йшла вже на гору стрілецька розстрільна.

Ворог, як в таких випадках звичайно буває, перекинув свій нагальний вогонь кількасот метрів наперед. В той спосіб уможливив безпечне посуване власної піхоти й замкнув доступ нашим резервам.

Замикаючий вогонь (Speerfeuer) був такий сильний, що не мож було вже нічого досягнути. Цілий західний бік гори був вкритий димом шрапнелів й стовпами чорної землі ґранатів. В сій мраці загубила ся також й стрілецька розстрільна...

Минуло знова пів години і ми почули сильні, могутні крики тривожного „гурра", сильний крісовий вогонь, який з кождою хвилею віддаляв ся від нас.

Се добрий знак, зн. наші випирають ворога. І дійсно. За хвилю прийшов звіт одного з командантів чужих полків: Der Gegenangriff der Ukrainer schreitet günstig vor".

І здавало ся, що ситуація вже урятована. Стрільці відбили вже половину гори, ворог в повнім неладі почав цофати ся.

Одначе наша радість не тривала довго.

Коло 9. год. побачили ми, що й сусідню гору на право також заняв ворог. Решітки обсади першої лінії почали збігати в долину, а з гори почали бігти великими масами Москалі. Ціле поле аж чорніло від сьої сарани...

Год. 9·30 новий приказ: цілий II. курінь відійде сейчас й протинаступом здобуде гору (числа не подаю).

Прийшла черга на нас. Серед пекольного артілерійського і крісового вогню перейшов курінь Золоту Липу й розвинув ся в боєву лінію.

ВАСИЛЬ ДЗІКОВСЬКИЙ.

В недавній борбі.

(Памяти потуторських героїв).

На нашім шляху виросли свіжі могили...

День 14-го VIII. 1916. вписав ся кровавими стрічками на сторінки стрілецької історії.

То було по відвороті наших військ з над Стрипи. Наш полк стояв на становищі в Потуторах. З полудня, памятного 14-го розпочав ворог на наше ліве крило на становища першого куріня сильний артилерійський огонь. Огонь був убійчий, майже невидержимий. Крім куль ранило Стрільців ще й каміня, бо становища були на вапняковій почві, до того не викінчені.

Чим близше вечера, ворожий огонь ставав сильнійший. Збиралось на бурю. Коло год. 8. ворог рушив до приступу.

Мимо завзятої оборони, Москалі прорвали ся на нашім лівім крилі, там, де Стрільці 1-го куріня лучили ся з сусіднім полком і...

почали обходити ціле крило зі заду, напираючи притім з лівого боку і з переду...

Тим чином загрозили кільком сотням окруженєм.

Ціле ліве крило мусіло подати ся, бо інакше не вратувалоб ся.

Перший курінь відступив на право, на яких 300—400** від давних становищ, впорядкував ся і розвинув ся в розстрільну до протиприступу.

Скріплений 2 сотнями пішов вперед і в рукопашнім бою відбив втрачені перед хвилею рови.

Наші втрати як на час дуже великі і свідчать про завзяту борбу куріня і опір. Маємо до двадцять вбитих, до 30 ранених і тільки-ж полонених.

Майже всі вбиті — старі, досвідні Стрільці.

Відбули всі двоглітні походи, перейшли здовж і вширш наші і угорські Карпати, сходили ціле галицке Підгіре, Поділє і...

по двох роках боїв, воєнних трудів, голоду, холоду і невигод, а навіть неволі, лягли головами, борючи ся до послідного...

лягли майже всі в рукопашній борбі. Честь їх геройській памяти!

Андреас Михайло, вістун У. С. В.

Родив ся 1892 р. в Перемишлі. По званю був пекарем.

Про життя його в Перемишлі не знаємо богато. До Стрільців зголосив ся в самім початку воєнної хуртовини і з перемиською сотнею приїхав до коша до Львова.

Покійний був одним з найкрасших в стрілецтві.

До послідку повнив як найточнійше свою службу. Визначив ся як звідун. В рр. 1914—15 сходив не одні стежки і гори на славних стежах стрілецьких.

Був найлучшим стрільцем в ціляню. „Як був на Маківці — оповідав товариш покійного — там побачив на другім боці козаків. Зараз взяв мірник і убив одного. А було далеко. Добре, дуже добре стріляв, був цільний чоловік".

З сотнею Дудинського відбув всі походи карпатські. Був під Синевідськом, на Ключи, під Кіссольвою, на Кобилі, Маківці, — там визначив ся дуже своїми гарними підходами, опісля відбув цілий похід на Галич, був під Золотою Липою, під Бурканowом. Коло Панталихи, а потім під Соколовом визначив ся опять своїми підходами. Сам оден підлазив під росс. дроти і цільними стрілами безпокоїв ворога в його власних окопах.

Під кінець 1915 р. був в бою під Семиківцями.

Поляг в борбі в Потуторах 14. серпня сего року.

Про послідні хвилі покійного оповідав хорунжий Глушко таке:

При нашім протиприступі Андреас зголосив ся сам у хорунжого Ковалика піти і розвідати положенє: „Пане четар, я сам піду і подивлю ся що там діє ся". Потім віддалив ся на праве крило і я почув его слова: „Я свого пана четара не дам ти, Москалю!" (То відносило ся до хорунжого Ковалика). Єго, хорунжого і ще кількох обскочили Москалі. Андреас убив двох, а від третого дістав в голову. Куля прошила єму мозок".

Ліве крило куріня становила сот. 5 (Дудинського), середину сот. 7. (Яримовича), а праве крило сот. 6. (Носковського), яка лучила ся з полком гонведів.

При посуваню вперід зайшов малий епізод, що кидає ярке світло на ровень „культури“ провідників московського жовніра.

В своїм розгоні зайшли Москалї з правої сторони майже на зади I. куріня і полонили от. Лисняка, сот. Будзиновського і адют. др. Суховерського. Російський офіцир, що доводив віддїлом, з криком й епітетами, питомими лише Москалям (їх годї прилюдно повторяти) кинув ся на от. Лисняка й окруживши його лїсом баґнетів, почав наче розбійник рабувати все, що найшов, зрабував гроші, кореспонденцію, срібну папіросницю й забирав ся до адют. Суховерського, щоби й на нїм перевести таку саму операцію.

Якраз надбіг чет. Ясеницький з четою й хор. Черник зі скорострілом, пробоєм відбили полонених. Очивидно, що з сьої голоти не остав нї один живим. Лягло їх около 70.

Найшовши лучбу з I. курінем рушили ми дальше до протинаступу. Верх гори, яку по приказу мав здобути II. кур., обсадили дуже сильно Москалї, уставивши 2 скоростріли. З сього вершка опановували вони цїлу околицю.

Сотня Дудинського, що стояла на лїво, виповнила прогалину між I. кур. а половиною гори, гору — як сказано — зайняли Москалї — праву сторону зайняла сот. Яримовича.

Ледви посунули ся ми кількасот кроків вперід, як з гори посипав ся ва нас цїлий град олова із московських скорострілів. Віддаль невелика — тож стріляли вони дуже цїльно й дїланє їх було прямо страшне. З чети хор. Кузьмича не остав нї один стрілець. Лягли головами разом зі своїм командантом. Ми пішли дальше вперід.

Що дальше діяло ся — годї описати. Почутє обовязку, близкість відвічного ворога з одної сторони, а свідомість

несправедливого осуду своїх з другої сторони, зробила з людий прямо звірів, крик, зойк, метушня відбирала кождому з нас всяку думку. Навіть найбільше зимнокровний губив ся в сїм вірварові; се били ся не жовнїри, але льви. Тут йшла борба — рукопашня о поодинокі сяжнї землї...

Була вже 12 год., коли ми відбили наші резервові позиції на горах.

Хвилево настала перерва в борбі. Ми скоро порядкуємо ся й бачимо, що нас вже так мало.

Зажадали помочі. Прийшли славні Баварцї й гонведи. Під вечір почало наше ліве крило посувати ся вперід. I. курінь йшов разом з Баварцями, які не могли прямо нахвалити ся стрільців. Їх офіцири говорили (дословно): Im Westen haben wir Mann gegen Mann gekämpft, und hier kämpfen die Ukrainer wie Teufel gegen Teufel“.

Вечіром прийшла вістка, що Москалів з гори вже прогнано. Ночию одначе з 3. на 4. кинули Москалї знова свої маси і під напором Москалів мусїли Баварцї й стрільцї знову подати ся на склін гори. Гора була знов в руках Москалів.

Другого дня раненько, під охороною сильної мраки рушив протинаступом й II. курінь,

Підійшли ми під московські дроти. Нас знова стрінула така сама судьба, як вчерашнього дня. Знову втратили коло сотки й тепер вже вернули на здобуті вчера позиції й недали дальших приказів.

Коло год. 6 вечіром почала наша артілєрія свій гураґанний вогонь. Під її охороною посували ся й ми і коло год. 8 вечіром заняли нашу першу втрачену лїнію.

Якщо втрати в людях є мірилом завзятости борби, то є в нас на се повний доказ.

Наш здобуток: 3 московські скоростріли і около 300 полонених, з 4 ріжних полків. Отже наступала на нас цїла дивізія, з якої майже нїхто не вернув. Побоєвище заслане московським трупом — місцями годї перейти. Нинї вже 6 днїв минуло від закінченя борби, а ми ще не змогли їх всїх похоронити.

Ми діждали ся й признаня з нашої корпусної команди, де в деннім приказі з 6. с. м. сказано (дословно: „Mit Vergnügen gebe ich für allgemeinen Kenntniss, dass auch die Ukrain. Legion in den letzten Kämpfen tapfer und pflichtgetreu gekämpft hat“.

Від 6. в нас повний спокій. Чи довго він тривати-ме — годї сказати.

Постій 10 IX. 1916.

Петро Дідушок.

Десятник Яблонський Михайло, доповнив висше поданий матеріял ще тим звітом:

„Як ми пішли від цвинтара протинаступом до тих окопів — розуміє ся окопів втрачених перед хвилею — атаман Дудинський казав єму взяти собі 3 стрільців і піти наперед на патрулю, подивити ся, чи нема там на переді Москалів. Він пішов і побачив много Москалів і не знав хто то є, чи то наші, чи Москалї. Він запитав: Хто то є? Москаль відповів: Стрільцї до мене! Крикнув то Москаль таким самим голосом, який має атаман Дудинський. Він втїшив ся і почав там бічи. Як прибіг близше, зробив ся великий крик і крикнуло до нас: Кидай ружьо!

Тодї він став і зачав стріляти, потім витяг з за ременя „гандґранат“ — значить, перед ним було більше ворогів і хотїв кидати, але вже не було коли.

Москалї дали сальву і трафили єго в бік і він ще два рази схропів“...

Похоронено єго при дорозї до Бережан.

І с т е р о в и ч Ф р а н ц, підхорунжий У.С.В. по званю нар. учитель. Родив ся 3. XII. 1892 р. в Любачеві, чесанівського повіту. Народну і видїлову школу кінчив в родиннім місточку, учительський семінар в Станиславові.

До Стрільців зголосив ся в Станиславові 15. VIII. 1914 р. Разом з иньшими Стрільцями, станисл. куріня, прибув до Стрия.

(Далї буде).

В обороні конституцій-ного житя.

(З засїданя угорського сойму).

По полагодженю податкових предложень відбулась в середу в угорськім соймі дискусія над внесенєм ґр. Андрашія і Аппонія.

Мотивуючи своє внесенє, ґр. Юлій Андраші заявив, що сподіє ся, що президент мінїстрів відповість в часї нарад на обжалованє, на котре доси анї словом не відповів. Мінїстер заграничних справ заявив, що був поінформований про відносини в Румунії, про наміри Братіяна і про дїяльність Росії. Мимо того не стало ся нічого, щоб запобічи предвидженій з гори небезпецї, анї під військовим, анї під полїтичним зглядом. Ся заява мінїстра заграничних справ може зменшити вину ґр. Чернїна і дипльоматії, але є тяжким оскарженєм правительства.

Переходячи до матерії свого внесеня, заявляє бесїдник, що як през. мінїстрів твердить, що не маємо права мішати ся до внутрішних справ Австрії, то треба ствердити, що в сїм случаю не ходить зовсїм о внутрішні справи Австрії. Є обовязком Австрії зглядом Угорщини уможливити скликанє делеґацій. Як що Австрія того не зробить, то угорська конституція на тім потерпить. Угри не хочуть мішати ся до внутрішних справ Австрії, але домагають ся ненарушимости угорської конституції. Через се слушно жадають від Австрії, щоб сповненєм своїх обовязків уможливила, аби конституційне житє Угорщини поплило приписаною законом дорогою.

Як би в Австрії наслїдком обструкції не можна вибрати делеґацій або більшість не хотїла вибрати делеґацій, то тодї угорське законодавство мусїло би числити ся з фактом, котрого не можна змінити. Але покликуваня на те, що по думцї рішаючих чинників, т. зн. хиба австрійського правительства, не можуть тепер делеґації функціонувати, не уважає бесїдник фактом, котрого не можна змінити. Прецїнь ґраф Штірк зложив в 1914 р. заяву в справі дальшої участи в делеґаціях делеґатів, вибраних австрійським парляментом, в разї, як би новий вибір не міг відбути ся. Як же тепер иньший погляд австр. президента мінїстрів вистарчає, щоб спинити правильне функціонованє угорської конституції, то можна сказати, що славна угода висить між небом а землею, що не має реальної основи і залежить від того, що австр. президент мінїстрів уважати схоче за законне і можливе.

Які небудь не панували би гадки про делеґації, є законним обовязком їх скликати. В разї відкиненя його внесеня, старати ся треба о потягненє до відвічальности мінїстра загран. справ, з тим застереженєм, що доти має ставати перед угорський сойм, доки не будуть радити делеґації.

Впрочім се внесенє Аппонія зміняє в дійсности угодовий закон. Найважнїйше є, щоб Угри були переконані, що в хвили небезпеки можуть числити на патріотів Австрії, та щоб кождий в Австрії знав і чув, що Угри є найповажнїйшою підпорою монархії, династії і Австрії. Нїколи однак відносини не були гірші, як нинї, головно з тої причини, що в Австії, де нема анї парляменту, анї делеґацій, складає ся відвічальність на Угорщину. А такий монополь не лежить в інтересї Угорщини і може гірко пімстити ся. І бесїдник бажає розвою угорських сил, але щоб лиш тут говорено в імени монархії, бо в Австрії конституційне житє спаралїжоване, з сего не може тїшити ся. Вистарчить, як в тих тяжких часах Угри приймуть відвічальність лиш за себе. Аби Угорщина відповідала також за Австрію і її терпіня, се уважає бесїдник недобрим. Бесїдник жалує, що президент мінїстрів не ужив своєї поважної позиції на те, щоб зробити все, аби також в Австрії панувало згідне з конституцією житє.

Президент мінїстрів ґр. Тіса, забравши голос, збивав наперід твердженє, будьто би австр. президент мін. не виконував свого рівнорядного впливу на цїлім поли спільних справ. Що до делеґації, то з факту, що щорічно має ся вибирати членів делеґацій, не слїдує ще, щоб в кождім календарнім роцї конечно треба було їх вибирати. Як в якім календарнім роцї не вибрано делеґатів, то з певностю мають функціонувати ті делеґати, яких вибрано в попереднім роцї. Бесїдник дуже бажав би, щоб Австрія вибрала делеґацію, але уважав би се за блуд, як би зроблено в тій справі прецеденс. На жаль однак не може бесїдник згодити ся на внесенє ґр. Андрашія.

Відтак перейшов президент мінїстрів до другої части бесїди Андрашія в справі заграничної полїтики. Промову переривано окликами: „Нехай Буріян уступить!“ „В Семигородї не постарали ся ми о „настрій“.

В дальшій части мотивував своє внесенє ґр. Аппонї. Скликанє делеґацій уважає річию беззглядно конечною, бо не можна дальше бути без контролї. Нїхто не сумнїває ся, що блуди були, треба отже постарати ся, щоб на будуче не повторили ся. Головну похибку видить в тім, що Австрія трактує часто Угорщину, як кольоніяльну державу. Того Угорщина не хоче терпіти. Вкінци зазначив бесїдник, що ґр. Тіса грозив відроченєм сойму. Бесїдник перестерігає президента мін. перед тим средством. Публична опінія, котра може виявляти себе лиш в соймі, не дасть ся згнобити. Сподіє ся, що більшість прийме обговорювані внесеня і дасть спромогу до відповідної контролї.

Відтак говорив ще п. Раковський, по чім перервано засїданє і слїдували інтерпеляції.

Світова війна.

В лїсистих Карпатах.

З военної пресової кватири пишуть під датою 13. вересня;

Російські наступи на гірські становиська союзних військ в південній Буковинї і на угорській граници прибрали вчера значно на розмірі і обємі. На цїлім карпатськім фронтї прийшло до завзятих боїв, не вдалось однак Росіянам нїгде відсунути взад нїмецьку і австро-угорську лїнію. Удари, які наглядно стояли в злуцї з румунським північним крилом, звертали ся знова на область на північний схід від Цапуля, щоб вдерти ся на узгіря на північ і північний схід від Кірлїбаби. На широкій Цімброслявi, яка зносить ся з долини Цібо на південь від Старої Обчини, на скалах, що тягнуть ся від Цапуля на північ, і на Лудовій заломили ся всї, одноцїльно переведені російські наступи. Цїла з розмахом розпочата акція ґенерала Лешицького, що триває вже два тижнї, не вийшла ще нїгде поза місцеві початкові успіхи, хоч в цїлях карпатського пролому стягнено до Буковини і південно-східної Галичини великі маси людий і гармат. А що відібрали ще вчера союзники часть рова коло Фундуль-Молдови, в котрім були Росіяни примістили ся то тепер стоїмо кріпко всюди на тій лїнії, яку ми мали перед нашими власними наступами в области Цапуля.

Дальше на північ, в области Чорного Черемоша, находять ся союзники все ще в посїданю цїлого ряду узгір, які видерли ворогови при тих наступах. Важні місцевости, за котрими ворог так енерґічно розбиваєсь, як Кірлїбаба, Якобени і Дорна Ватра находять ся в руках союзників.

Нова офензива.

„Русскій Инвалидъ“ пише, що осередні держави виказують тепер на східнім фронтї най-

більше напружене сил. Тому приготовляє ся нова офензива. Задачию генералів Лешицького і Сахарова буде приготовити ґрунт для цілого ряду підприємств, які спричинять скору зміну загального военного положеня.

Кабінетова кріза в Греції.

ГАҐА. (Ткб.) (Райтер). Доносять з Атен, що Заіміс обстає при своїй димісії.

ЛЮҐАНО. (Ткб.) Грецьке посольство в Римі на запит дневникарів потвердило вістку про уступлене кабінету Заіміса та пояснило, що між Заімісом а королем нема ріжниці гадок що до принятя послідних жадань чотирипорозуміня. Після італійських інформацій має бути утворений в Атенах народний кабінет, котрий рішить справу прилученя Греції до війни.

Після депеші, яку одержав „Temps“ з Атен, прийняв король димісію Заіміса. Як зачувати, наміряє король звернути ся до партії, яка стоїть по середині між сторонниками Гунаріса і Венізельоса, до т. зв. Неоентентістів і поручити утворене нового кабінету послови Дімітрікопульосови.

ЛЮҐАНО (Ткб.). Атенський кореспондент париського дневника „Le Journal“ містить заяву Дімітрікопульоса, на котрого вказують, як правдоподібного наслідника Заіміса. По його думці рішене Греції в справі виступленя по стороні чотирипорозуміня, мусить тепер наступити, бо инакше Греція мусїла би лишити ся нейтральною до кінця війни.

Вислід дотеперішних боїв в Добруджі.

За час десятидневних боїв з Румунією осягнули Болгари такі успіхи: Бої розпочали ся на фронті 180 кільометрів; тепер, від коли відкинено Росиян і Румунів коло Добріча на північ, фронт скоротив ся на 100 кільометрів. Болгари обсадили 10.000 квадр. кільометрів, отже більше, як їм в 1913 р. Румуни забрали. Крім того здобули Тутракан і Сілістрію, через що забезпечили собі крило і увільнили армію з 80000 людий, яку будуть могли ужити до иньших акцій.

Военна рада коаліції.

КОПЕНҐАҐЕН. (Ткб.) Після донесеня „Aftenposten“ приїхали до Християнії д. 11. вересня французький президент міністрів Бріян і міністер війни Рок та кількох офіцирів. Поїхали вони дальше через Стокгольм, Гапаранду до Петрограду, де відбуде ся военна рада.

Румунія а льондонський трактат.

„Русское Слово“ пише, що Румунія не хоче прилучити ся до льондонського трактату, який забороняє державам чотирипорозуміня заключити окремий мир. Причиною того має бути клявзуля, на основі якої Румунія не сміє входити без союзників в мирові переговори з другою стороною.

Румунські війська.

З Софії пишуть: Вістка про здобуте Сілістрії викликала тут одушевлену радість. Примісток Сілістрії упав під діланем тяжкої артилєрії, головно моздірів. Оба румунські пораженя останніх днів паралїзують успіхи Румунії в Семигороді. Румунські війська, які стрічає ся в боротьбах, принайменше не представляють ся імпонуючо. В декотрих точках утїкало румунське військо прямо в найбільшім переполосї і замішаню. Сотки жовнірів кидали ся до Дунаю, щоби ратувати ся плавбою, однак громадно потонули. Цілі відділи були при наступі прямо залиті фалею союзних військ. Стверджено, що румунські полонені жовнірі віддали ледви по кілька стрілів. Ліпше держали ся румунські війська, які бороли ся під Добрічом. Також на правім крилі є перевага по стороні союзної болгарсько-німецько-турецької армії. Після донесень з мірodaтних жерел потерпіли в останніх днях російсько-румунські війська незвичайно тяжкі і криваві втрати.

Відносини Греції до коаліції.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) „Daily Mail“ довідує ся з Атен: Подія перед льокалем французької амбасади не заколотила добрих відносин між Грецією а коаліцією.

Поправлене відносин слїдує з того, що грецьке правительство в послідних днях само прийшло до коаліції з пропозицією, що возьме участь у війні під деякими услівями. Грецькому послови в Парижи донесено, що Греція мусить полишити на боці справу услівй, як хоче йти разом з коаліцією. Муніцію і уоружене віддасть ся грецькому правительству до розпорядимости, а впрочім зобовяже ся Греція трактатом здати ся на справедливість і шляхотність коаліції. Кореспондент дневника думає, що може сміло сказати, що провідники лїбералів і під тими услівями беруть під розвагу виступлене Греції до війни.

ЛЮҐАНО. (Ткб.) Грецькі дневники „Embres“ і „Nes Imera“ зазначують, що подію перед французьким посольством в Атенах зорґанізували Венізелїсти, щоб дати причину, аби чужі війська увійшли до Атен і перед резиденцію короля та аби розвязано союзи резервістів.

ПАРИЖ, (Ткб.) „Temps“ доносить з Солуня: В Верія утворив ся комітет народної оборони. Полковник з Орфано заявив, що він разом зі своїм баталїоном стоїть по стороні комітету. Іде він до Солуня, щоб відобрати інструкції. До Казані приїхало 300 добровольців, котрі прилучили ся до Сербів.

Болгари в борбі з Італїйцями.

СОФІЯ. Болгарський ґенеральний штаб оголошує дня 13. с. м.

Румунський фронт: Здовж Дунаю спокій. Наше військо в Добруджі посуває ся дальше наперід. Командант 3. армії доносить додатково про страшні жорстокости, які поповнює румунське і російське військо підчас відвороту.

Македонський фронт: Вчера дня 12. обостронний гарматний огонь і огонь піхоти коло озера Острово. В области Моґлени збільшена діяльність артилєрії, піхоти і кидане мін. В поодиноких місцях старав ся ворог посунути наперід, але відперто його огнем. В долині Вардару і над озером Дойран значний гарматний огонь. Коло озера Бутково виступали наперід зі села Бутково до Бутково-Джумая два італїйські баталїони, одна ескадра та одна батерія. Нам тамошний відділ наступив енергічно на ворога і присилував його до утечі. — Ворог переслїдуваний нашим військом уступив до села Бутково. Полонено 1. офіцира, 1. аспіранта на офіцира і 87 жовнірів. Дотепер похоронили ми там 2 офіцирів і понад 70 ворожих жовнірів. Ми здобули 200 крісів.

Є се друга стріча з Італїйцями.

В долині Струми незначний гарматний огонь. Коло еґейського побережа кружляє, як звичайно, ворожа фльота.

ЖЕНЕВА. (Ткб.) Швайцарські дневники доносять з Парижа, що Італїйці без перерви посувають ся дальше в Епірі.

Російські звідомленя.

З д. 11. вересня по пол.

Положене незмінене.

З дня 12. с. м. по пол.

Західний фронт. В околиці Білого Черемошу наші війська обсадили кілька узгір. Ворожа проба відібрати їх нам лишилась без успіху. В лїсистих Карпатах в околиці гори Цапуль обсадили наші війська цілий хребет на північ від сеї гори і в погони відібрали ворогови гору Цапуль, при чім полонили 13 офіцирів і 100 жовнірів, здобули 7 скорострілів, 3 метавки мін і оден рефлєктор.

НОВИНКИ.

— Нїмецький канцлєр вернув до Берліна з головної кватири.

— Вільні посади в середних школах. Міністер віроісповідань і просвіти на представлене Краєвої Ради шкільної позволив додатково на обсадженє дальших десять провізоричних учительських посад в ґалицьких середних школах з днем 1. жовтня 1916 р.

— З наших гараздів. Апровізація цивільного населеня в Австрії зазнала в останніх днях досить прикрих трудностий. Уряд під впливом могучого броварняного картелю до недавна віддавав броварам належну скількість ячменю для перерібки на солод.

На щасте барабольї зародили і їх не бракне.

— Знижене границї віку для заключуваня подружа в Росії. Російська рада міністрів ухвалила з огляду на великі втрати в людях, котрі будьто погинули в боях, будьто впали жертвою епідемії, знизити границю віку для заключуваня подружа мущин з 20 на 18 літ. Границя віку для женщин остає і дальше 17 літ.

— Англійські жінки у військовій службі. З Льондону доходять вісти, що плян, щоб жінки служили як жовнірі, зближає ся до здійсненя. Під проводом леді Castleregah вишколено чотири компанії жіночих жовнірів, які буде ся уживати, як шофірів і кухарки.

— Монополї в Росії. Російська рада міністрів ще раз радила над заведенем нових державних монополїв. Хоч Штірмер заявив ся за введенем деяких монополїв, переважила гадка міністра скарбу і міністра рільництва, що монополї є шкідливі, бо нищать промисл, на який наложено їх. Рада міністрів порішила через те здержати всякі передвступні праці в справі заведеня монополїв, плянованих Штірмером.

— Грошевий курс в австрійській окупації. Військове ґенерал-ґубернаторство в Люблині усталило аж до відкликаня такий курс гроший: 100 рублів = 250 корон, або 1 кор. = 40 коп.; 100 марок = 143 кор. 50 сот., або 1 кор. = 70 фен.

— Верблюди у военній службі в Росії. Не лиш у нас, але також у держав чотирипорозуміня приневолює війна заступати бракуючі конечні річи иньшими. Так доносять французькі дневники, що в Росії намагають ся тепер на місце забраних коний уживати верблюдів. Вже нині в многих околицях управляє ся ріллю верблюдами, а також в Франції виринає гадка піти за тим приміром. При тій нагоді пишуть дневники: „Маємо вже Мароканців, Кабілїв і ин. ріжноскірних, котрі для нас працюють і бють ся, чому отже не могли би ми ужити і верблюдів.

— Сілістрія. Наддунайський форт і примісток Сілістрія відіграє від 2200 літ першорядну роль в всїх балканських війнах. Відвічне старе римське місто Durostorum лежить на правім березі Дунаю на важній стратеґічній точці. Після спису з 1905 р. мала Сілістрія 12.000 мешканців, Турків, Болгарів, Румунів, Греків, Вірмен і Жидів. Розвивав ся тут рівнож млинарський, ткацький і гарбарський промисл та значна торговля.

Сілістрія бачила побідний похід Александра Великого, в середних віках перейшли через неї хвилї Русинів, Византійців, Болгар і Мадярів. Гостила в своїх мурах болгарського князя Симеона, що сягав по корону східно-римських цісарів, а відтак нашого князя Святослава. Переходили нею побідні Волохи і Мадяри, а відтак турецькі султани. В 1595 р. заняли її і спалили Турки після того, як два століття була вона предметом боротьби між Турками й Волохами. В р. 1810. російський корпус ґр. Каменського приневолив Сілістрію до здачі, а укріпленя її знищено, як під напором Наполеона Росія мусїла опустити Балкан. Труднїйше пішло Росиянам в війні з 1828/9 року. Мимо геройської оборони Турків взяли тоді Росияни по семитижневій облозі кріпость, якої залога вже терпіла нужду й голод і тому здала ся ґен. Красовському. Відтак видержала ще твердиня облогу в 1854 р. і 1877 р. По завішеню оружя з 1878. Турки опустили її, а берлїнський трактат приділив її до болгарського князівства. Перед трьома роками в балканській війні стратила Болгарія Сілістрію, але вернула тепер знову в руки Болгарії.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 15. вересня 1916.

Нині: 15. вересня гр.-кат. Маманта, римо-кат. Нікодема.

Завтра: 16. вересня гр.-кат. Антима, римо-кат. Людмили.

○ Вписи учеників до української ґімназії з правом прилюдности в Долині, відбудуть ся в днях 5. і 6. вересня для II—V. кляси; кляси III—V. є клясами комбінованими.

Вступні іспити до I. кляси дня 7. вересня; до кляс висших від 8. до 15. вересня.

Єсли зголосить ся відповідна скількість учеників, будуть отворені кляси VI—VIII.

Вступна такса для учеників I. кляси 10 К, для кляс висших, учеників долинської ґімназії 5 К, для учеників инших заведень 10 К.

Місячна оплата за науку для учеників місцевих 15 К, для замісцевих 10 К, яка в виїмкових разах може бути знижена або дарована.

Оправдані пізнійші вписи будуть узглядняти ся до 1. жовтня. 5—7

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 14. вересня 1916.

На східнім фронті.

Фронт проти Румунії:

Численні ворожі наступи на захід і схід від Надь Себен відперто. На прочих відтинках фронту не було ніяких подій.

Фронт ґенерала кавалерії архикнязя Карла:

В Карпатах ведуть ся дальше завзяті бої. По значнім артилерійськім приготованю, що доходило до баварського огня, рушив неприятель приступом на наші становиска на Смотреци, Лудовій і Цапули та всюди відперто його криваво. В долині Цібо борба триває дальше.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Положенє незмінене.

На італійськім фронті.

Ворожий гарматний огонь на плоскорівню красу сильно зріс. В Тиролі очистили наші війська дальше область Forane, а при здобутю одного гірського становиска полонили 44 альпінів, в тім 2 офіцирів і здобули скорострілі та значні припаси. Наші становиска на фасанськім хребті остають дальше в гарматнім огни.

На півд.-східнім фронті.

Нічо нового.

Заступник шефа Ґенерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

На морі.

Дня 13. с. м. по полудни ворожа ескадра літаків, що складалась з 18 воздухоплавів типу Капронія, виконала під охороною трьох охоронних самолетів напад на Триєст. Щоб скріпити напад находилось в заливі шість ворожих торпедовців і два моторові судна. Кинено богато бомб, але спричинено лиш дуже малу матеріяльну шкоду. Військової шкоди не було. О скільки відомо, ранено одного чоловіка. Поручник лінійного корабля Банфіельд приневолив в воздушній борбі ворожий оборонний літак до злету і відворту за ворожі лінії. Наші літаки і оборонні батерії вдучили цільними вистрілами в ворожі літаки.

О тій самій порі показала ся ворожа ескадра літаків над Паренцо, кинула коло 20 бомб. Крім знищеня одної хати в поли, не було більше шкоди.

Команда фльоти.

ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На балканськім фронті.

Фронт ґенерала пільного маршалка Макензена:

В Добруджі поступають німецькі, болгарські і турецькі війська серед успішних боїв дальше вперід.

Македонський фронт: Збільшена діяльність артилерії по обох сторонах озера Острово.

На фронті Моґлени, на схід від Вардару, на захід від Цеґанська-Пляніна, як також коло Кркуруз і Ковіль відперто нові сильнійші ворожі наступи.

Кавальо обсадили болгарські війська.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

НОВІ КНИЖКИ.

Оповіщенє Загальних Зборів.

Загальні Збори членів „Народної Торговлі“ стов. зар. з огр. порукою у Львові відбудуть ся **дня 29. вересня 1916 р. о год. 4 по полудни** в дирекційній салі у Львові в домі власнім в Ринку ч. 36 з слідуючим порядком дневним:

1) Відкритє Загальних Зборів предсїдателем Совіта і уконституованє Зборів.
2) Звіт управляючого Совіта з діяльности за рр. адм. 1913/14, 1914/15 і 1915/16.
3) Звіт і внески головного Комітету контрольного §§. 24 і 46 ст.
4) Доповняючий вибір 6 членів уступаючих з Совіта по гадці § 15 статута.
5) Означенє висоти марки презенційної для членів Совіта на рік адм. 1916/17.
6) Вибір Головного Комітету контрольного на рік адм. 1916/17.
7) Внески і запити членів.

В день Зборів відбуде ся о 9 год. рано в Преображенській церкви Богослуженє за померших членів. Леґітимацією членів на Загальні Збори є власна уділова книжочка. Біланс для перегляду членів буде виложений від 20. с. м. в бюрі дирекційнім у Львові і по складах сторвареження на провінції; на жаданє висилає Дирекція почтою.

Львів, дня 8. вересня 1916.

Юліян Січинський, предсїдатель — Др. Стефан Федак, член Совіта.

Видає і відповідає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.